

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

Főszerkesztő:
Martin Miklós

Társzerkesztők:

Molnár Pál
Stéphan László

Békés László
Nagy István

Felelős szerkesztő:
Tóth Ferenc

TARTALOM:

Tóth F.: Diadal. — Novák Sándor: Portrait a pataki diákról. — Martin Miklós: A Tükör előtt. — Sz.: Köszönet. — Tóth F.: Az utolsó úton. (Vers.) — Ködöböcz József: Diák történetek. — —ő.: Testvéri találkozó. — Stéphan László: Virágok ünnepe. — —: A pataki diákok dicsérete. — Stéphan László: Miskolc—Diósgyöri naplótöredék. — Molnár Pál: Bál és Baál. — Szabó Károly: Tíz éves a Hegyaljai Erő cserkészcsapat. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre 3.— pengő
Félévre ... 1.50 pengő

XLVII. évfolyam.

Március hó.

1932

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK

LORANTFY U. 8. CIPŐZEM ÉS CIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZ!!

Külön mértékosztály!!

! A diákság évek óta felkarolt cipőszere

Megrendelésre készít elsőrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindenemű sportcipőket vízhatlan minőségben, **szolid árak** mellett. **Javítások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek!

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házcipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben legjobb minőségű **cipőkrém**, **lack-olaj**, **cipőfestékek**; vadász- és sicipőkhöz **cethal-cipőzsinór**; alacsony terméteknek **belső sarokemelő**; elsőrendű **cipőzsinór**; fájó lábúaknak **ludtalp-betét** és mindenemű talpbetét-különlegességek!

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

Czeisler Izidor divatáruháza Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermekharisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttáruk, illatszer, pipere, férfi- és női fehérműk.

MOLNÁR JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref. egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére kedvezményes árak.

Sárospataki

Iszsági Közlöny

XLVII. évfolyam.

Március hó.

1932.

Főszerkesztő:
Martin Miklós

Társzerkesztők: Molnár Pál Békés László
Stephán László Nagy István

Felelős szerkesztő:
Tóth Ferenc

Diadal.

Márciusi lehelet ömlik el a kopár tájakon. Az élet megmozdul. Kicsiny rügyszemek pattannak s barkás fejecskék kandikálnak a szösztömök köntöskékből. Hajnalpir szalad végig a szürke hegyormokon s pacsrítákat röpönt a magasba hús reggeli dallal, hogy amíg harmat-cseppek gyöngyöznek az éledő fűszálak piciny lándzsahegyein, elcsicse-regjék a hála mindenségbeölelkező kardalát. Minden az Isten reggeli jókedvének mosolyát sugározza s ezzel a mosollyal indul el az *Élet*.

Az *Élet*, akit megölt az *ember*. A *gonoszság* ezerévek láncszemeivel béklyózta és görnyesztette nehéz rabságra. S az *Élet* tűrt alázatosan. Szelíd volt a börtön feneketlen mélyében is, és még akkor is volt egy gyermekmosolya, amikor a kereszt kínját szenvedte, mert az ég a pokolban is az övé volt. A dicsőség akkor fonta legszebb glóriáját köréje, amikor vigyorgó kacagással tette az *ember* átkos keze lehajtott fejére koronájának töviseit. Hullott a vére és könnye, de nézzétek meg, hogy azóta szurós tövisek között teremnek a legszebb piros és fehér rózsák.

Húsvéti fény támad. Az ég kékre derül. Csillog a magasság s az *Élet* diadalmasan, fehéren jelenik meg. *Emmaus* útján a szürke rögökön végig reszket a napsugár csókja. Részeg örömtől remeg a föld, amint végig áramlik rajta a *Lélek* mámore, a tűz, amely az Isten szívéből melegszik a legáldottabb szeretetté. Jön az *Élet a feltámadás evangéliumával!* Hozsánna zeng s az utakat most már hű kezek terítik tele pálmákkal és a virágokat új *heroldok* szórják, mert igazán áldott aki jő az Urnak nevében. *Ő az élet diadalma!*

Győzött az élet s a szabadság viruló rózsái bomladoznak. Még csak kicsiny rügyszemek, gyöngye paltanások, de a legnagyobb és legszebb ígéretek takargatják féltve és drágán. Áldott titkok, melyek az örök tavaszt rejtegetik. Csodálatos élet! A szeretet testvéri ölelkezése! Az élet diadalma! *Krisztus!*

Tóth Ferenc.

Portrait a pataki diákról.

Ezt a címet adnám a szerző kegyes engedelmével az alábbi cikknek, melyért előadójának hálával és kacagó tapsviharral adózott a miskolci és diósgyőr vasgyári közönség s amellyel gazdagabbá lettek azok az estélyek, melyeket a pataki theológus ifjúság töltött a nevezett helyeken. E portrait körvonalai a szerző előadó készsége és közvetlensége által színeződtek oly kedvessé, hogy teljesen lebilincselte minden hallgatót. Diósgyőrvasgyárban közkívánatra még egy humoreszket olvasott fel a közönség hahotázó derűje mellett. Novák Sándor itt is tanujelét adta költői képességének. Dicsérettel mondunk neki köszönetet.

(Lásd Miskolc—Diósgyőr-i naplótöredék)

Mélyen tisztelt Közönség!

Heine, a németek egyik legnagyobb költője azt mondta arra a közkedveltségű társasjátékra, mely fiatal szívek között szokott lejátszódni, hogy „az olyan régi dal, amely mindig új marad.” E szellemes mondást a pataki diákra is alkalmazhatjuk, mert a pataki diák is jó vénecske már, hiszen tavaly töltötte be születésének 400-adik évfordulóját, de azért mégis fiatal maradt, amint ezt a mai estélyre mellélélt 25 darab „minta érték nélkül” mutatja.

Szinte hallom a reám tapadó női arcok kék és fekete szem-sugarából a tiltakozást: Nem így kellett volna bemutatni a pataki diákot, a messze fekvő pódiumon, éneklés közben, hanem báli éjszaka keretében tangók és rumbák mámorító közelségében s majd aztán reggel felé mi magunk állapítottuk volna meg, hogy milyen is hát az a híres pataki diák? A hölgyeknek — mint mindig — most is igazuk van. Sajnos azonban, hogy bíbor báli éj nem fog most hajnallani fölöttünk, azért tehát a szeretve tisztelt hölgyek engedjék meg nekem, hogy ez izgató problémáról néhány könnyű szót én is mondjak, illetőleg, hogy türelmükkel néhány percig visszaéljek.

Ne méltóztassanak elítélni azonban azért se, ha a pataki diákról minden aeszthetikai szabály ellenére felváltva hol moll skálában, hol dur skálában énekelek, hol komolyan, hol tréfásan prelegálok, hiszen magával hozza ezt ennek a sajátságos kételtű lénynek a természetrajza, másodsor pedig a nemes theológiai ifjúság ezzel a kötött marsrutával hozott önök elé engem.

Hogy a sárospataki diákot kellőképen megérthessük, szükséges visszahelyeznünk pár pillanatra az őt megillető keretbe: Sárospatak történeti és földrajzi vonatkozásai közé, főképen a főiskolából kiáradó szellem mágneseis áramkörébe.

Képzelnék el egy 15 ezer lakosu városkát, a Bodrogsági Athént, amiut harmadfél kilométer hosszúságban nyulik el a méltóságosan folydogáló Bodrog folyó sziklás partján. Határában, látképében az Alföld és a Hegyvidék minden szépsége egyesül. Kedvező fekvése korán történeti szerepre jelölte ki. Már honalapító Árpád vezérünk egy kedvenc vitézének: Rétel vezérnek adományozta. Az Árpád-házi királyok különösen szerették ezt a helyet. V. István egy várat

épitett itten a Bodroghparton : a most is fennálló Vörösbástya tornyot. II. Endrének világhírű leánya : Szent Erzsébet e vár falai között látja meg először a napvilágot. Az Árpádok híres várából az idők folyamán a Dobóknak, Lorántfiaknak, a Rákócziaknak lett kedvenc tartózkodási helye, Felsőmagyarországnak pedig egyik stratégiai kulcsa *Kassa és másfelől Ungvár felé*. Határában többször játszódiak le ütköztek, országgyűlések és más fontos események. I. Károly idejében Patak a királynak, Nagy Lajos alatt a királyné városának nevezetik, Mátyás király, aki a róla elnevezett Királyhegyről nézte végig a rabló csehek tönkveretését híres hadvezére, Rozgonyi Sebestyén által, különösen nagy gondot fordított e város felvirágoztatására. Fekvésénél, gyönyörű környékénél, alkalmasságánál fogva Patakot a kultura is korán megszerette. A városban és határában már az Árpádok alatt klastromok, zárdák, iskolák épültek. Itt fejlődött ki a mohácsi vész után Perényi Péter első alapítónak, Sztárai és Kopácsi professzorok kezdeményezésére 1531 ben a hazai kultura egyik fellegvára, a magyar protestánsok leghíresebb iskolája, a muzsák veteményes kertje : a 400 éves Sárospataki Ref. Főiskola.

Aki ugy gondolkozik, hogy a mult tisztelete nélkül nincs jövő-építés, akit a nemzeti hagyományok, a szabadságharcok emléke, a város minden kövéből kiáradó történeti szellem, a magyar kultura *ózendus levegője a multbanéző Rákóczi vár alatt s a jövőbe néző Főiskolában egyszer* megihletett, az örökké szerelmese marad e speciális jellegű városnak s külön diák-typust kitermelő híres Főiskolájának.

Örökre fogva tartja őt a nagy professzoroknak : a Kövyeknek, a Szombathiaknak, a Váji Nagy Ferenceknek, az Erdélyi Jánosoknak és a híres tanítványoknak : a Bessenyeieknek, a Kazinczy Ferenceknek, a Tompáknak, a Kossuthoknak honimádó szelleme.

Patakon, ebben a kis városban, a diákéletnek speciális, kedves romantikája fejlődött ki. Nincs időm itt arra, hogy a 4 század diák-szokásaira, az ünnepválasztásra, a Páncélvármegyére, a vigil és apparitor rendszerre stb., stb. rámutassak, itt csak annyit jegyzek meg, hogy még a mult század elején is Sárospataknak 3 ezer főny diákja volt, amikor a város lakossága alig rugott többre a 2 ezernél. Ily nagy tömegű fiatalságban, — bár a tulhabzó tetterő gyakran ki-ki csapott — soha semmiféle erkölcsi fogyatkozás nem mutatkozott, — mint ahogy, az egyik legkiválóbb tanítvány, a híres Bessenyei György írja. A muskátlis ablak itt is muskátlis ablak volt ugyan, a szőke és barna leányfejek itt is belerajzolódtak a diákszivekbe, mint máshol, de a szerelmi vallomás kezdő szavai azelőtt Patakon mindig a pap és oltár előtt fejeződtek be. Amor rózsaszín romantikája hányszor változott a pataki diákok közt Mars véres romantikájává. Nem volt szabadságharc történelmünkben, melyből a pataki diák ki nem vette volna a maga részét. Sárospatakot Petőfi, amikor 1847 ben ott járt, a szabadságharcok oroszlán-barlangjának nevezte. A 48 as szabadságharcban legnagyobb részt pataki diákokból alakult a híres veresapokás 9-ik honvédzászlóalj. A világháborúban 2 ezer körül jár azon volt pataki diákoknak a száma, akik a diadal zászlóját Európa összes

csataterain meghordozták. Ebben az emberirtó arénában 92 hősi pataki diák vetette el magát a vér humuszában a most legázolt magyar igazság ieendő kalászaik. Amikor a pataki diákról beszélünk, ne feledkezzünk el ezekről a szétszórt sirokról s küldjük el feljüket a hálának, az elismerésnek csendes szívdobogásait, mint szent fogadalmat a régi határok visszaállítására!

Én hiszem, hogy a sárospataki Főiskola falába illesztett világ-háborús hősi emléktáblát követni fogja a második, harmadik mindaddig, míg Sárospatak határától a trianoni határ újra a Tátrág, délen a magyar tengerig, keleten a moldvai havasokig vissza nem ugrik.

Mélyen tisztelt Közönség! A sárospataki Főiskolát bizonyára gyakran hallották úgy emlegetni, mint a „szegények iskoláját” — Ez az elnevezés a mi egyik dicsekedésünk. Büszkék vagyunk erre az elnevezésre, mert ez valójában azt jelenti, hogy a pataki Főiskola a magyar közélet, a nemzeti műveltség nagy regenerátora, mely a legősibb talajból, a magyar humuszból termeli ki a magyar élet felfrissítő tehetségeit. De éppen az mutatja a pataki diák életrevalóságát, hogy egyszerű fedél alól elindulva paloták fényes parkettjein is otthonosan érzi magát és pozíciót tud teremteni magának a közélet minden létrafokán részint saját képességeivel, részint a bennök kifejlődött nagy összetartás segítségével, mely a pataki diákot minden-hová elkíséri s a Pataki Diákok Országos Szövetségében intézményesen is megtestesül. A szegények iskolája elnevezést azonban — hogy hűek legyünk a valósághoz — ki kell egészítenünk azzal, hogy a Pataki Főiskola a múlt század végéig a protestáns főrendeknek, a nagyobb közbirtokos családoknak is nevelő kertje volt s a Vayak, Mocsáriak, Pálóczy Horváthok stb. . . családoknak sarjadékai a legmagasabb állásokban sem feledkeztek el az Alma Materről, sőt az ott kapott szellemi kincseket ösztöndíjak létesítésével, alapítványokkal hálálták meg.

Azóta az idők megváltoztak, de a Főiskola most is új renaissance hajnala felé tárja ki boltozatos homlokát, most is bátran helyet ad termeiben a modern élet bármely problémájának, mert tudja, hogy az örök igazságok függetlenek mindenféle korviszonyulatoktól.

A pataki diákléleknek két alappillére van: A Rákóczi-vár és a Főiskola. Amaz a multak tiszteletét, a szabadság-vágyakat, a honszeretetet, emez a tudást, a művelődést, a világtitkok magyarázatának szomját jelképezik. E két vágypontot egy diadalmas háromszög köti össze, középen a Gondviselést jelképező szemmel, mely a pataki diák egész élettörvényét bevilágítja minden vallásfelekezetet egyformán tisztelő fényével. Minden pataki diák örököl valamit Kövyből, ha mást nem, a jognak és igazságnak tántoríthatatlan tiszteletét és valamit Erdélyiből, az esztetika professzorától: nemes hódolatot a szépségek, érzéket az imponderabiliák, a sulytalan finomságok iránt. De Bessenyei kezdeményező elszántsága. Kazinczynak kulturákat átfogó tekintete szintén juttat részesedést a legtöbb pataki diák léleknek. A felülletes szemlélő könnyen hajlandó öszintességéért, a meggyőződés szilárdságáért a pataki diákot durvának, faragatlannak minősíteni, pedig nem véletlen, hogy Patakon járta iskoláit a virágoknak: a lelkifinomsá

goknak nagy költője: Tompa Mihály. Önfegyelmező komolysága mellett is a pataki diák örök szerelmese mindenféle vidámságnak. Melyik iskolából indul ünnepi legatus-útra annyi szép magyar nóta, mint a pataki Főiskolából? A közélet komolysága, a társas élet örömei egyaránt bele vannak írva a pataki diák utlevelébe.

Ilyen szellemi és erkölcsi légkörben, ilyen történelmi és kulturális emlékek között nő fel a pataki Főiskolában a kis és nagy diák. Távol a nagy város miazmáitól tovább megőrzi naivságát, mint nagyobb városbeli kortársai. Ezért történhetik meg Patakon a következő jelenet, hogy mikor a tanár az iskolai tilalom ellenére egy gimnazistát kis kisasszonykával látott az utcán sétálni, arra a kérdésére, hogy — Te vagy az Imrédi? a következő feleletet kapta: — Nem, nem én vagyok, tanár ur! — A germán nyelv iránti ellenszenvének bizonyossága az a jelenet, mikor évvégi vizsgán a német tanár ur ügyes kérdésekkel akarta kihozni a fiucskából, hogy magyarázza meg *die Tochter* és *das Mädchen* névelőinek nemi különbségét. A kis diák éles eszű feltalálással vágta ki: — Ez azért van, tanár ur, mert a leányok tizenhat éves korukig mind semleges neműek. — A német tanár azóta is törli a fejét ezen az új fiziológiai rejtélyen és zavarában azóta sem mert még megházasodni.

Elhagyva a mosolygó képtű, úgy nevezett „kis mendurokat“, próbáljuk meg pár szóval a nagyobbakat lefényképezni. Rostand, a híres francia költő róluk írta a *Cyrano de Bergerac*-ban anno dazummal, hogy aszondja, hogy:

Gémlábu sarok, csodalények
Ezek a pataki legények,
Stephán köztük a kapitány.
Barátjai minden lepénynek.
Sódarnak, bornak, csemegének
S mit csak szemük, szájuk kíván.
„Szeretném, hogyha szeretnének“,
Igy zeng náluk mindig az ének,
Hadd legyen mindnyája szívének
Bérlője most: miskolci lány.

Petőfi ha élne, a mai est émekszámaira való tekintettel a helybeli közönséget és a pataki kórust a következő kis drámai jelenetben beszéltetné:

Diák-legény, szegény diák-legény,
Tele pénzzel ez a kövér erszény.
Megveszem a hangszalagod drágán,
Csak hagyd abba, ne énekelj, drágám.

Hangszalagom nem adom én másnak.
Mit csinálnék Diósgyőrbe' másnap?
Elég, hogy itt azt dörmögik: „Oh fuss
Hazádba már, jó pataki kórus!“

Arany János epikai szélességgel így hegedőlné róla:

Egy, csak egy diák van talpon a vidéken,
Meddig a szem ellát, pusztá földön, égen.
Óriás szunyognak képzelné valaki,
Mely a hitelezők vérét most szívja ki.

A pataki diáknak — hogy ilyen intimitásokat is eláruljak róla — csak egy kabátja van, de ideálja, akiért sárgára epeszi magát, legalább is kettő. Az egy kabátját becsapja nyáron, a két babáját becsapja télen-nyáron. E bigámiával határos szokását már néhai jó Gyulai Pál is megsokalta s a következő szemrehányásokban állította pellengére:

„Hol vagy Juci, Sári? Hisz mindkettő szép még!
Melyiket szeressem? Óh irgalmas szent ég!
Melyiket vegyem el! Szóljatok igazán!
A lányok zokognak: „Hess, csúf mohamedán!”

Lehetne hasonló szellemben folytatni tovább akár az egész magyar irodalmon keresztül, de attól félek, hogy a folytatásnak reám is folytatása következik a közönség részéről, már pedig súlyos testi sértés ellen elfelejtettem magamat bebiztosítani. Ezért hát még csak azt próbálom meg, hogy miképp lehetne a pataki diákat az ásvány-és köztettan alapján kifejezni? A pataki diák olyan, mint az arany: kedélye, szive nem rozsdásodik meg soha; de nem olyan, mint az arany: nem készítettek számára az istenek Wertheim-szekerényt, nem is buvik el francia széf depositékbe, hanem elmegy világot járni mindenfelé, hirdetvén a magyar összefogás szükségét — kiváltképen a leányokkal és asszonyokkal. A pataki diák olyan, mint a gyémánt: lelke színjátékát szanaszét sugározza; de nem olyan, mint a gyémánt: mert nem vágja az üveget — legfeljebb a földöz, ha túl sok benne néha-néha ama bizonyos atmosféra-nyomás. A pataki diák olyan, mint a nemes opál: piros, ha lelkesül, zöld, ha udvarol, tejszínű, ha kollokvál; de még sem olyan, mint a nemes opál: mert akármelyik oldaláról nézed is, sohasem lesz — kétszínű. A pataki diák olyan, mint a . . . de nem folytatom tovább, tudva, hogy minden kőnek két vége van, akarom mondani, hogy azokat vissza is lehet dobni, a nagyérdemű közönség úgyis elég soká dobált már meg finom, friss miskolci kaláccsal: figyelmüknek izes, lágy kenyerével, cselekedettel idézve azt a mai zavaros világban csöppet sem népszerű bibliai mondat: „Aki téged megdob kővel, azt dobd vissza kenyérrel“.

Csak még egyet! Sok hiányosságom mellett — megvallom — az az egy hibám is meg van, hogy én, sajna, sohasem voltam pataki diák, mert én a gimnáziumot itt végeztem, ebben a nagyszerűen fejlődő és nagyszerű pótdójtó városban. Az első szerelem édessége, az első cigaretta keserűsége, az első szereplés lámpaláza mind-mind ebben a városban játszódtak le — persze, még a XIX ik században. A mai leányoknak talán csak a nagymamáik emlékeznének rám, ha méltó volna minden csekélységet eszükben tartani. De hát hadd látom csak! Nem látok itt egyetlen nagymamát sem, csupán tündöklő fiatal asszonyokat, legfeljebb egy — pár hosszantartó ifjúságot. No, ha nem is voltam pataki diák, legalább objektivebb így a pataki diákról szóló kritikám, viszont ha tetszésüket ez üres csevegéssel semmiképpen sem érdemeltem ki, hát engem üssenek, ne a halhatatlan pataki diákot (Hosszantartó éljenzés, taps.).

Novák Sándor.

A Tükör előtt.

Aki elfedezi az ő vétkeit, nem lesz jó dolga, aki pedig megvallja s elhagyja, irgalmasságot nyer. (Példab. 28: 13)

Mélyreható lelkibúvár sem látná meg pompásabban azt a nagy igazságot, mely e szavak mögött van — mint e mondat lejegyzője. Azt írja le röviden, hogy a titkolódzó ember lelkét agyonragja a titok, míg az őszinte ember nem hordozza ezt a vétkes terhet.

Hány, meg hány esetet olvashatunk ujságokban, hogy ez és ez „megtört” és „bevallotta bűnét” . . . és utána megkönnyebbült. Mily sokszor voltunk és vagyunk mi magunk is úgy, hogy nem merészelünk egyik-másik embertársunk szemébe nézni; kerüljük a vele való találkozást, mert el akarunk előle valamit titkolni . . . Pedig, ha úgy elkapna egyszer bennünket és jól kibeszéltetne, de megkönnyebbülnénk.

Ha embertársainkkal is így vagyunk, mennyivel inkább Istennel?

Miért van az, hogy sok ember nem szereti a magányt, nem szereti a kettesben lélelt sem, csak a társaság, a zaj, a zene, a vigalom kell neki? Azért, mert lelke nem mer találkozni Istennel. Fél, hogy egy magányos órájában mélyen magába kell néznie — és fél ettől a találkozástól.

Milyen jó annak, aki az Isten színe előtt meg tud állni. Aki alázatos ember tud lenni, aki fel tud hagyni gyarlóságaival a *magasabbért*, aki össze tud rombolni lelkében minden idegen bálványt.

Minden ember lehet egyik-másik . . . Ki, hogy akar.

Mégis a legtöbb, az első csoportba áll és fáradtan, görnyedten bár, de vonszolja a maga elfedezett vétkeit és még ezen a világon sem lesz jó dolga.

A másik csoportban kevesen vannak. De ezek bevallották, hogy életük bűnös. És megtették a további lépést is: elhagyták bűneiket.

Ők választották a jobb részt. Megkapják a jutalmat: irgalmasságot nyernek. És már e világban is tiszta, nyugodt a lelkiismeretük.

Martin Miklós

Köszönet.

Mégegyszer mélységes hálával köszönjük meg a miskolci és diósgyőr-vasgyári közönségnek azt a meleg szeretetét és érdeklődését, amit tanúsított velünk szemben. Hódolatunk és tiszteletünk fejezzük ki azok iránt, akik segítségünkre voltak, akik lehetővé tették részünkre azt a felejthetetlen két napot, amit kedves körükben tölthettünk. Nagy szeretettel és ragaszkodással gondolunk a mi szeretett főpásztorunkra, Farkas István miskolci ref. püspökre és Enyedy Andor miskolci ref. lelkészre, akik nemes akciójukkal magasra emelték estélyeinket. Ugy-szintén Nádházy Bertalan diósgyőr-vasgyári és Komjáthy József diósgyőri ref. lelkészekre, akiknek meleg vendégszeretete valósággal izzott a pataki diákság körében. És fogadják köszönetünk a nőegyletek kedves vendégszeretetéért. Köszönet illesse az ifjúság köréből azokat is, akik az előkészítés és rendezés járadásos munkáját végezték. Sz.

Az utolsó úton.

*Messze lebbent az estalkony
 Halványpir bíbor sávja,
 Sejtések mély sötétje szállt
 Jeruzsálem városára.
 A csillagezrek közt amint
 Feltűnt a Hold halvány képe,
 Ezüstös fényét szítálva
 A sötétség tengerébe :
 A Mester szólott — mehetiünk. —
 És az orcája elsápad
 Áldóan szerető szívét
 Gyötri egy titkos, nagy bánat . . .*

*És elindulnak csendesen.
 — Oly szomorú ez a menet —
 Lombot hajtanak mind a fák,
 A hűs szellő sóhajtásán
 Minden füvecske megremeg
 S halk zizegéssel zokognak
 Gyászindulót a levelek . . .*

*Bent a városban tompa zaj:
 A nép ma páskát ünnepel.
 Szótlan halad a kis csapat
 A hegyi úton lassan fel.*

*Ott fenn a Gecsemánében
 Int és tovább megy a Mester,
 Térdre hull és kezét kulcsol
 S szeliden tekint az égre
 Esdve, könnyező szemekkel.*

*Megreszketnek a csillagok.
 Harmatcsepp hull a virágra.
 Halkuló sóhajként, amint
 Felzokog csöndes imája :*

*„Atyám hogyha lehetséges
 Muljék el tőlem e pohár!“
 — Fehébrebbre sápad a Hold,
 A lenge szellő félve jár. —
 „De mindazáltal legyen meg
 Atyám a te akaratod!“
 — Nyugalom tölti be lelkét,
 A szíve békével dobog. —*

A közelből zaj — lépések,
 És hallszik heves suttogás:
 Poroszlók raja keríti
 S csókjával árulja Judás.

Fegyverek közt megkötözve,
 Harag nélkül szótlánul megy,
 Embercsődület kíséri
 S zúgva kiáltja: „Feszítsd meg!“
 Aki tegnap barátja volt,
 Ellenségként vádolja ma,
 A népnek — kit így is szeret —
 Száll felé átkos szidalma.

Az éj mélyebb sötétbe száll.
 Feketébe borul az ég...
 Jaj, Krisztusát kárhoztatja,
 Ruhát szaggat, palástot tép,
 Követ hajít, arcul üti,
 Ostorával sújt reája
 Akiért jött — a nép — a nép. —

Tóth Ferenc.

Diák történetek.

Súgás után...

Vallás órán vagyunk. B. Pál felel. Tanár úr közbeszól: „Mondd csak fiam, hogy hívják a törökök templomát?“ (Erősen súgják: mecset) Erre ő büszkén kivágja: „Glecsernek!“ Tanár úr folytatja: „Ha már ilyen butaságot mondtál, vajjon megtudnád e mondani, hogy hol található a glecser?“ (Még erősebben súgják: Svájcban). Mire ő ilyen választ ad: „Speizben.“

Ellentétek az énekes könyvben...

Reggel áhitat volt s most vallás órán vagyunk Tanár úr szólít: „Elmondja a 185. dics. 5. versét... y István! „Erre az hirtelen feláll s szép csendesen egymásután háromszor elmondja:

„Bocsássad meg imáimat.
 Melyeket ma ejtettem.
 Szaporítsad vétkeimet,
 Melyeket tőled vettem stb.“⁴

Ködöböcz József.

Testvéri találkozó.

Dr. Makkai Sándor erdélyi ref. püspök Patakon.

Összetartásban van az erő. Az erő megőrzése tehát a szolidaritás ápolása. Mihelyt az erőben meglazúl az összetartás: megszűnik életképessége. De Istennek gondviselészerű intézkedése, hogy a szolidaritás érzése épen a gyengékben, elnyomottakban, leszorítottakban ébredessen, növekedjen s teremjen mind több és több életet akaró, teremtő és formáló erőt

Trianon levágta Erdélyt Magyarország testéről, de a két csonkból kicsorduló vér- és könnyözön összefolyik és mindkét rész fájdalmasan érezi csonkaságában a másikkal való összetartozandóságát, jobban, mint a háborítatlan egység állapotában s a fizikai elszakított-ság következményeit mindkettő a szellemi vérkeringés intenzívebbé tétele által igyekszik ellensúlyozni

A magyar kultúra koszorújában az erdélyi lélek kertjének virágai méltó helyen ragyognak s viszonzásul sajátos szinpompájukkal élénkséget kölcsönöznek annak harmóniájához. Ezt az egységet megbontani, ezt az egymásbaforrottságot szétvágni, — épen, mert szellemi. — nem lehet! A bitorolt kert most is a szent koszorúba termi virágait és minél inkább tiporják, annál szebb virágokat hoz. Erdély élni akar. A veszélyeztetett élet igyekszik minden forrást kihasználni, minden izmát megfeszíteni. A vallás, irodalom, művészet minden fegyverével harcol a magyar kulturáért, mert ez az ő élete. Ez elszánt harcnak egyik Istentől küldött, diadalmas zászlóhordozója *dr. Makkai Sándor* erdélyi ref. püspök és író, aki Magyarországon járván, a theol. ifjúság meghívására f. hó 17 én eljön Patakra is. A tiszteletére rendezendő s d. u 5 órákor kezdődő műsoros délutánon arról az életről és munkáról fog előadást tartani, amely élet és munka az elszakított testvérek közös frontjában folyik.

Kétségkívül nehéz a helyzete csonka hazánknak, de küzdelme-sebb az élete az erdélyi magyarságnak. Most kétszeresen fontos, hogy figyelemmel kísérje egyik a másikat. Egymás bajaiból, küzdelmeiből, ha csak lélekben is kivesszük a részünket, ha tudjuk azt, hogy ag-góddó testvérszemek függnek rajtunk, könnyebb lesz teherkordozásunk. Trianon óta fokozott érdeklődést mutat a Csonka-Haza Erdély küzdelmei, Erdély pedig a Csonka-Haza nehézségei iránt. Legyen ez a találkozás is értékes kapocs abban a lelki összefogásban, mely mind-nyájunk számára diadalmas életerőket van hivatva teremni

Fogadjuk szeretettel *dr. Makkai Sándort*, mint velünk egy frontban harcoló *bajtárs testvért!* —ő.

A Sárospataki Theol. Ifjúság kitüntető elismerésben részesítette Kovács Ferenc II. éves hittanhallgatót azért a kitartó zászlóhordozásért, amelyet a miskolc—diósgyőrvasgyári kirándulás alkalmával oly elszánt bátorsággal tanúsított. Hű vitészege jutalmául egy, a jövőben történhető zászlótartói tisztre legyen szabad egyedül csupán őt ajánlani melegen. Sz.

Virágok ünnepe.

Mindenhol szeretnek,
Mindenhol dalolnak
Ifjak öregek . . .

Virágok ünnepe volt. Kacagott a napfény a fák között, a szellő mosolyogva dudorászott, le-letépve pajzánul egy-egy levelecskét, vidám zaj hullámozott a kékes délutánon. Ivette ott állt kertjében, mosolyogva csacska-vidáman. Hajában egy cseresznye virág, kimonóján, mely szinestarka-pompás volt, cseresznye bimbók bólogattak, lába elbujt a hulló virághalmok között, szeme vidáman nézett le az alatta hullámozó virágos tömege.

Ivette boldog volt. Virágok ünnepe volt és ő kis kertjében állott boldogan. Kezével fogta a lecsüngő ágat, boldog ifjuságával simogatta a fehér virágokat; az ő virágait.

Ott állt a fák között. Sokszor látta már a boldog tömeget, — sokszor elnézte, mint játszadoznak, — mint kacagnak, de nem értette miért. Hiszen a nap máskor is oly szépen süt, máskor is van virág, és miért, hogy e nap mégis különb, mint a többi.

Ivette fiatal volt és boldog.

Ott állott virágai között, — nézte a dombon levő kertje alatt vonuló tömeget. — Mennyi ember, mennyi virág, mennyi ölelés, csók, — szerelem. — Nem értette. Mi az a szerelem? miről annyit beszélnek; mi az a virágok ünnepe? Hallotta sokszor, hogy a szerelem ünnepe, — de — miért; — mi az?

Keze önfeledten szórja a virágokat, — nem is nézi, hogy letépi az ágakat kedves fáiról, — csak szórja . . . szórja . . .

Hirtelen felrezen; — előtte egy szép, magas, barna ifju áll. Mosolyogva nézi Ivette virágos fekete haját, apró kis szemét, mosolyát, mely félve bár, de ott rezegett ajkán. Keze önkéntelenül nyul Ivette után . . .

Az csak áll, — áll . . . nézi az ifjut. Szeme tűzben lobogott, — tűzött, mint a nap feje felett.

Csak nézett. nézett . . .

A szívében megmozdult valami, — nem tudta, hogy mi, — de önkéntelenül oda lépett a férfihez . . .

Te fehér férfi, jöjj, ülj le virágaim közé.

Leültek. Nézték egymást csillogón. Alattuk zugott a kacaj, csengett a dal, mely csak mormolva ütődött fel hozzájuk . . .

Szerelem, a szerelem, a legszebb . . .

Ők egymást nézték, — még mindig. A virágok szálltak feléjük, bevonták őket fehér koszorúval, — az — Ivette virágai.

Te fehér férfi. mit nézel . . .

Nézem a hajad, az arcod, a szemed, ruhád, parányi kis lábad; a virágokkal hasonlitalak össze, — Te szebb vagy — Te vagy a legszebb a virágok ünnepén, mert Te vagy a virág . . .

Megpihent. Fejét kissé előre hajtotta, úgy hogy haja szemébe esett s nézte — a csodálkozó, meleg szemmel néző, — lányt.

Hogy hívnak?

— Ivettenek.

Szép a neved, mint a virágé, szép mint Te magad, szép mint a fák meséje...

Oh fehér férfi, ne mondj ilyet...

Szép vagy Ivette, szép, — és — én — szeretlek téged, Ivette, szép virág.

Oh nem, ne mondj ilyet szép férfi, — hiszen Te más vagy. Más asszonyok kellenek neked, mint én; olyan mint Te, hófehér bőrűek, csillogók... én már láttam olyat is...

Nem Ivette, Téged szeretlek; olyan szép vagy. A szemed tűzben ég, az arcod ragyog.

Nem fehér férfi, — nem... nem hiszem. Biztosan a virágok ünnepe tette ezt Veled, — nem Te nem szeretsz engem, mert, — mert én sárga bőrű vagyok, más... Hogy kerülsz Te hozzánk fehér férfi.

Ivette szeretlek. A sors hozott a virágok hazájába, hogy megösmérjelek Téged, hogy szeresselek. A virágok ünnepe hozott. Szeress... szeress Ivette.

Forrón ölelte magához Ivettet és csókolta mámorosan.

A virágok hulltak, ... hullottak mosolyogva, a szellő énekelt: A szerelem, a szerelem, a legszebb...

És Ivette boldog volt. Most már tudta mi a virágok ünnepe.

*

Uram, olyan szép minden, olyan szép. És mindez újra a virágok ünnepén. Uram, annyira szép, hogy nem is hiszem, hogy Te szeretsz, hogy örökké tartana. Szép fehér férfi, szeretsz e még?

Ivette szeretlek. Ivette jöjj hazámba, ott is szeretni foglak. Jöjj velem, — nekem mennem kell. A Te hazád háborút üzent az én hazámnak. Mennem kell haza, mert itt megölnék. Ivette, a Te hazád gyűlöli az enyémet; nem szereti... jöjj velem Ivette... jöjj.

*

Hulltak a virágok... Ivette szomorú volt... Hulltak a cseresznye fa virágok, Ivette beteg volt... Elment a fehér férfi és itt hagyta Ivettet egyedül.

*

Hulltak a virágok újra. Virágok ünnepe volt. Ujra sütött a nap; újra dalolt a szél, újra élt a szerelem, — csak Ivette állt szomorúan, kis kertjében, nézte fáit, — simogatta.

Ujra hangzott a dal: A szerelem, a szerelem a legszebb.

Csak Ivette arcáról peregtek a könnyek, csak ő volt szomorú. Elment a fehér férfi és még nem jött vissza. Elment, mert az ő hazája gyűlölte a fehér férfiét.

Oh...

Hulltak a virágok, ... hulltak. Ivette ott sirt, ahol először találkoztak, — összetörve.

És egyszer csendben megáll előtte egy ősz férfi, — szeme szomorú, keze helyén lógó kabát, — és nézi. nézi a siró földre borult Ivettet, — aztán szeméből lassan megindult a könny . . .

Ivette felrezen.

Uram! és megáll ijedt-örömmel a férfi előtt.

Visszajöttem Ivette hozzád . . . Ne nézz így rám, — ne nézz! Nem ismersz? Kezem nincs, — elvették a Tied, csak szívem a régi . . . Ivette . . . Ivette . . . szeretsz-e? . . .

Szeretlek Uram . . . szeretlek . . . szeretlek . . .

És eszelősen forrón fonja körül karjával . . .

Uram, szeretlek így is, . . . így is. Nézd a virágaim is . . . nézd, . . . nézd . . . Uram, hát . . . vissza jöttél . . . Oh . . . nem hiszem . . . Virágok ünnepe . . . Oh Uram . . . Uram . . .

És boldog mámorral tördeli a virágait és szórja a férfira, — a fehér férfira, Ivette — a kis japán leány. Stéphán László.

A pataki diákok dicsérete.

Gasparóczy Ferenc. a Tasnádi Székely István könyvének (A *Krisztus Jézusban való hitnek fundamentoma*. Kassa 1794. I.) magasztaló poétája, a pataki diákok irodalompartolásáról dicsérettel emlékezik meg, mondván:

Van hát itt tanító. Lesz-e tanítvány is?

Ugy van, nemcsak Magyar, hanem lesz
Deák is.]

Mert mihelyt e könyvnek hire elé futa,

S a sárospataki Deákokhoz juta,

Azonnal sok tudós ifjak kaptak rajta.

Mert nem volt kezeken még ilyen

könyvfajta.]

Miskolc—Diósgyőri naplótöredék.

Miskolc, 1932. március 5. Utunk szokásos diák jókedvvel telt el. A friss levegő megcsapta arcunkat és várakozásteljesen léptünk be Miskolcra. Nem is csalódtunk. Mindjárt az elszállásolás. Kedves, meleg helyekre kerültünk Ez a melegség mutatkozott meg, — amelylyel tényleg vártak minket, — az est szép, hatalmas sikerén. Miskolc felső tizezréből jöttek itt össze, hogy átéljük egy főiskola ifjuságával a pataki világot. Es átélték. Farkas István püspök, Enyedy Andor ref. lelkész, dr. Mátyás Ernő professor, Novák Sándor tanár urak beszédében ott izzott a lélek, a pataki horizontális lélek; — Szabó Ernő és felesége hegedű—zongora játéka a nagy művészet megnyilatkozásai voltak, — az életből vett művészeté; Záhony János, Várady Aladár zeneszerző kíséretével pataki diáknótákkal emelték az estét és a Kórus Szabó Ernő tanár ur vezetésével ötször szerepelt a közönség meleg tetszése mellett. Técsy Béla szavalatával nagy tetszést és sikert aratott. Kedves meglepetés volt a jogászok babérkoszoruja, melyet a jogászelnök nyújtott át. Két uton haladó ifjuság találkozott.

Diósgyőr, március 6. Délben még Miskolcon forrt össze a lelünk a miskolciakkal a Kossuth-téri templomban, és délután már a

KIE felavató ünnepélyen vettünk részt a vasgyárban, hol a legnagyobb vendégszeretettel fogadtak bennünket. Este telt terem várt minket és meleg, együttérző szivdobogás.

Az estét a helybeli zenekar és a dalárda nyitotta meg, hogy az azután mindjebban emelkedjen a tartós siker felé. Nádházy Bertalan helyi ref. lelkész kedves, poetikus szavai köszöntöttek és mutattak be a diósgyörieknek. Dr Mátyás Ernő prof. bensőséges, mély és nagy-jelentőségű beszéde, Novák Sándor kedves, szívet megnyerő előadása mellé. Szabó Ernő és felesége zeneszámai, majd a kórus szereplései olyan benső, meleg hangulatot teremtett a közönség soraiban, amilyenre (elejtett szó) régen nem emlékeznek.

Majd az est méltó befejezéséül a gyári tisztviselők és lelkészek rendezésében hangulatos vacsora volt. Egy szép nap az életből.

Március 7. A gyárat tekintettük meg, mely szinte félelmetes volt így munkában. A bucsuzás pillanata közeledik, — de a jókedv csak marad —, mit a Nőegylet bucsuebéd hangulata mutat. Majd bucsuzóul a Nagy Lajos korabeli várat néztük meg. Mi az emberi művészetet vittük és kaptuk mellé a természetét.

* * *

Napló részlet, melynek minden sora az emlékek szépségét adja s egyuttal hálás diákszívek üdvözlését is. Közli: *Stéphan László*.

Bál és Baál.

Nagy zsbongással gyülekezett a nép a II. sz. tanteremben ifjúsági gyűlésre. A levegő forró volt. Nagy kérdés volt a programra tűzve: a március 15 iki bál. A kérdést nagygyá tulajdonképen az tette, hogy az ifjuság két pártra oszlott. Egyik akarta a bált, a másik nem. Mindkét párt komoly érvekkel támogatta állásfoglalását. Miért ne lenne bál. mikor ez olyan régi tradíció s a fiatalság vágyik egyet azért mulatni is, — ugyis olyan kevés alkalom van mostanában rá, — aztán meg a nehéz helyzetben levő Közlönynek is hoz valami hasznót, mert hát az előfizetési díjat sokan nem küldik meg. — De miért lenne bál, mikor olyan nagy a nyomoruság, olyan szegények az emberek, meg a mai kor szelleme is annyira átítatódott az evangélium lelkétől. hogy a fiatalság nem bálókba, de konferenciákra vágyik. Azután meg mióta a jogot megszüntették, csak theológusoknak ugysem érdemes, nem is üdvös bált rendezni, hisz' 90 közül jó ha 20 táncol.

Viktor, a bál-pártolók egyik vezető embere, izgatottan tárgyalt a folyosón a cigarettázó csoportokkal. A szénior késett egy kicsit, ami csak tüzelte a hangulatot. A teremből élesen csapódtak ki a kiáltások: „le a bállal“, „éljen a bál“, „le az ellenzékkal“. Majd lassan összefolytak egy moraj-folyóvá, melyben mindenki beszélt, de senki szavát érteni nem lehetett.

— Hova tartozol? — kérdezte Viktor a folyosó ablakból az udvaron sétáló két kiskis gimnazista lányt szórakozottan bámuló Bélát s odakönyökölt mellé a nyitott ablakpárkányra.

A február végi napfény melege még alig tudott vizet csavarni a sepegt utak mellé simuló hó rojtos csipkeszegélyéből de már jólesett odatartani elé télben gémberedett magukat. Mintha a közelgő tavasznak egy előre szökött üzenete lett volna: olyan szokatlan volt még a napsugár, de pont jókor szakadt ide, hogy a feltűzött lelkeket még mámorosabbá tegye.

Viktor úgy érezte, hogy életkérdése ez a bál. Ha elmaradna, kiesne életének tán' legboldogabb napja. Hiszen ez lesz Évikének az első bálja s az első táncot már neki ígérte oda. Együtt lehet vele egy egész éjszaka, kihez két évig még csak közelíteni sem mert, csak távolról leste bájos alakját, kire csak lopva mert ránézni az imatermi istentisztelet órájában s benső forróság öntötte el, ha véletlenül találkozott tekintetük. Ott lesz a kékszemű, dióbarna haju, esténként imádságba foglalt Ideál, kivel alig pár hete ismerkedett meg, kihez oly áhítattal megy, mintha templomba menne, s kivel oly benső remegéssel fog még kezét is, mintha az urvacsorai kenyeret venné el. — Talán szereti is egy kicsit (bár ezt nem meri elhinni), hiszen olyan kedves hozzá. azután meg az első táncot is neki ígérte. Ott kettesben lehetnek majd s elbeszélgetnek bizalmasan, hiszen ugysem volt erre idáig alkalom... az egy kivételével, melyet oly ügyetlenül, oly gyámoltalanul szalasztott el. Talán majd azt is megmondhatja neki, hogy milyen régen s milyen forrón szereti... s talán még titokban meg is csókolhatja a kezét... vagy a haját — egy tiszta csókkal...

Talán... , ha egyáltalán lesz bál 15 én. De lenni kell!! Olyan különös, hogy eddig sohasem volt ez kétséges, csak éppen most, mikor neki annyi boldogsága függ ettől, ... talán az egész jövője is.

Ha Bélát megnyeri az ügynek, sokat jelent. Egy kicsit külön ember volt Béla, ki senkivel rossz viszonyba' nem volt, de barátjával sem fogadott senkit. Éles esze hamar az elevenjére tudott tapintani minden kérdésnek s ez fölé emelte a többinek, kik irigyelték s indítványait csakazértis leszavazták.

— A bál mellett vagyok, — válaszolt a Viktor kérdésére.

— Te! tedd meg nekem, indítványozd azt, hogy ne legyen bál, ... tudod, nagyon szeretném, ... ott lesz Évike is, kiről a multkor beszéltem neked. Biztos megszavazzák!

Béla elmosolyodott. Elérintette. Atyai tekintettel simogatta végig a szerelmes fiú kipirult arcát.

Éles csengetés jelezte, hogy jön a szénior s a gyűlés kezdődik. Lassan elült a lárma, a szénior ismertette a helyzetet s indítványt kért. Mindenkit megelőzve Béla állt fel s szót kért. Általános elenszenvet keltett „feltűnési viselkedése“. „Üljön le“, „pfuj“, „le vele“ és a más hasonló felkiáltásokat alig tudta a széniori csengő elhallgatatni.

— Mélyen Tisztelt Ifjúsági Egyesület — kezdte Béla — úgy gondolom, mindnyájunk közös érzésének adok hangot, mikor, tekin-

tettel arra, hogy az ifjúság az új idők új szellemi áramlatainak hatása alatt nem vágyik már bálozásra, mert szórakozását a komoly s jövőt építő munkában keresi, indítványozni, hogy hagyjuk el az idén a március 15-iki bált. Mert bármennyire is tiszteljük mi a tradíciót...

Tovább nem tudta folytatni a felindulás egyre növekvő lármája miatt. Utolsó szavait már nem is lehetett hallani. Egymás után ugrottak fel a fiúk s egymást tulkiabálva törték össze az ellenzék érveit s éljénezték a bált.

— Szavazzunk, szavazzunk!

Nagynehezen sikerült a széniori csengőnek csendet parancsolni. A szénior szavaztatott. Mivel ő is bál-párti volt, taktikából először a bál mellett kért szavazatot. 75-en állottak fel szemben az ellenfél 22 emberével. Sokan nem is szavaztak sehová.

Igy sikerült a bál-ügyet szerencsésen elintézni. Viktor boldog volt s még aznap megvitte a hirt Évikének. Aztán nehezen morzsolgatta a napokat 15-ike felé.

* * *

Fél kilencre a konviktus nagyterme zsufolásig megtelt. Mivel rég nem volt bál, az ifjúság nagyon bál-éhes volt. Viktor az egyik oszlop mellett állt s szemét nem tudta levenni Évikéről. Nem tudott semmiről, ami körülötte történt, nem figyelt a lassan pergő szindarabra, csak nézte, nézte a barna fürtöket, a mosolygós arcocskát gondolatnélküli érzéshullámmal. Olykor mintha egy-egy emlékkép csapódott volna emlékezetébe, de nem tudott megfogózni s visszahullt, elsimult, mint a sziklához ütődő tengerhullám.

Mintha kicserélték volna, mintha kitörölték volna a nyomorúságos, küzdő diákéletének barázdáit lelkéből, oly üresnek, könnyűnek érezte magát és mégis tele valami csodás érzéssel, amint mindenestől odabilincselődött a kedves leány büvkörébe.

Évike arcán érezte a fiú szűrő szemsugarát s olykor-olykor lopva odapillantott felé. Ilyenkor megremegett Viktor lelke s egyszer, mikor már hosszabb ideig egybekapcsolódott pillantásuk, nem bírta s lázban égő arcát le kellett hajlítani. — Csak most értette meg: milyen csodálatos erő van a szemek játékában. Hisz' „szemezett“ ő eddig is lányokkal, de azon mindig csak mulatni tudott. De most — valami szent áhitat öntötte el. Önkéntelenül bukkant fel benne a teológus: bűn-e ez? és sietett magát megnyugtatni: nem lehet az, hiszen oly tiszta... ideális...

Meglepetve eszmélt rá, hogy már vége az előadásnak. Megnézte az óráját: 11 óra. Lassan cihelődtek haza, kik csak az előadást kívánták megnézni, míg a bálozók kétoldalt igyekeztek elhelyezkedni az asztalok mellett. Csak a garde-mamák maradtak nagy körben a belső hajóban, hogy vizsla szemekkel őrizték leányaikat s megkritizálják a másét, a ruhákat.

Viktor küzdött magában: odamenjen-e már, vagy csak ha a tánc kezdődik? Az utóbbi mellett döntött, de sóvár pillantásokkal kísérté Évikének minden mozdulatát. Olyan szép volt hófehér selyem

ruhájában, mint egy igézet, varázsa alól egy pillanatra sem tudott szabadulni a fiú.

Már a cigányok is hangoltak s miután a székeket is félrerakták középről, rázendítettek az első táncra: „Jó estét kívánok, itt vannak a pataki diákok“. A szénior nyitotta meg a táncot a szindarab bájos kis primadonnájával. Utána egymásután keltek fel a párok s már Viktor is ott ropta apró lépésekben.

Soha nem tapasztalt érzés öntötte el. Keze remegett a leány karcsú derekán, szeme belemélyedett a huncut, kékes szemekbe. Arcán érezte a forró leheletét. Mohón szivta be a testéből kiáradó édes illatot, tüzes kigyónak érezte a vállaira simuló két fehér kart és odafelekezett lélekkel csak nézte, nézte.

— Nagyon jól sikerült az előadásuk — csilingelt a leány hangja, mint vadvirágos mezőn a kék harangvirág megcsendül a reászálló méhecskének — és kihívó mosollyal nézett táncosára.

Viktor zavara nőtt. Nem merte elárulni, hogy nem figyelt egyáltalán a darabra — őmiaita, pedig ott volt lelkében a vágy, hogy ezt is elmondja neki. Nem jutott semmi okos az eszébe, amivel megtörje a kínos csendet. Rajtafeledkezett lélekkel állapította meg, hogy még sohasem volt ilyen szép. Végigcsodálta tetőtől talpig. Szeme megakadt a leány hófehér ruháján vércseplő piros szekfűin.

— Kinek szánta s fogja adni a szekfűt? — kérdezte erőltetett nyugodtsággal.

— Aki meg fogja érdemelni.

— Akkor tán' még én is megkaphatom?! Pályázatomat benyujtom.

— Megkaphatja maga is, ha... s oly kedves ravaszsággal mosolygott hozzá, hogy Viktor szíve majd kiugrott örömében.

Elkérték. Szerette Ferit, de most úgy nézett rá, mint egy ellenségre. Félreállt s figyelte a táncot. Szeme végigfutott a párokon s megállapította, hogy sok lány-ismerőse van, kikkel szokott s kellene most is táncolnia. De most irtózott a kötelesség-tánctól. Ha rossz néven veszik is, ez éjszakát csak Évikének szenteli. Idegesen kereste meg szemével a 40–50 pár közé elvegyült leányt, ki már azóta harmadik fiúval táncolt. Megtűődve látta, hogy Évi milyen kedvesen mosolyogva, bizalmasan fecseg azzal a ficsur nyolcadikkossal. Fájt neki. Már féltékeny volt. De hiszen még nincsenek annyira jóba, hogy kívánhatná tőle azt, hogy csak hozzá legyen kedves, csak rá mosolyogjon. Csak vele szemben legyen bizalmas. De Évi tudhatná azt, hogy ez neki fáj s ne csinálna ilyet.

A cigány foxra váltott Öntudatlanul ütötte lábával a lüktető taktust. Egymásután huztak el előtte a párok. Éviék is odaértek. Kilépett és átkérte.

— Látom, jól mulat, — mondta kissé élesen.

— Hogyne, ez a Laci egy olyan kedves fiu. Maga nem ismeri? Tudja, a multkor találkoztam vele az utcán s elkísért a... s csacsogó könnyedséggel egy kis történetet beszélt el.

Viktort bosszantotta, hogy előtte azt az utálatos gimnázistát

dicséri. Másra akarta terelni a szót, de gondolatai összezavarodtak. A táncban többször odaütődött térde a lány lábához és ilyenkor mindig valami különös tűz futott végig rajta, mintha villamos áram érte volna. A leány is közelebb simult hozzá s ez egész megmámorosította. Küzdött önmagával, igyekezett ösztönszerűleg távoltartani magától párját, mert érezte, hogy csak addig tud rajongani egy lányért, míg távol, ideális messzeségben, csak a lélek-találkozások világában van. Más lánnyal táncolt már sokszor foxot, de ott olyan természetes volt az izgató simulás, a testek kacér játéka. Most fájt neki ez a tánc, kezdte bánni az egész bált.

Egy fordulónál két pár közé kerültek, kik egymáshoz szorították őket. Egy pillanatra megérezte végig a leány tüzes testét. Mintha kigyó csipte volna meg ijedten futott végig rajta egy tüzes villámlás. Összehuzott szemekkel nézte a lány arcát, kereste az érzés rokonságát. De csak mosolygó piros arc és tűzben égő kacagó szemek néztek rá. Évin csak a bál boldog öröme uralkodott.

Mikor átkérték, tévován kerestek valami nyugvópontot. Nem volt kedve nézni a táncot, a fiukhoz ment, kik egyik sarokasztalnál poharazgattak és jó legációi történetekkel fűszerezték a bort a papkisaszszonyokról, meg más egyébről.

— Látjuk, nagyon jól mulatsz, — nevetett Béla Viktor felé.

Most rosszul érintette ez is. Maró gúnyt érzett ki belőle. Lélektelenül hallgatta a vidám eseteket. A bor nem ízlett. Kiment, hogy sétál egyet. Olyan jól esett a hűvös levegő, az éjszakában hallgató városka. Messze elsétált az Ujhely felé vivő uton, hova már a félegyert kondító óra hangja is csak alig hallatszott. A harangütésre visszafordult. Szeretett volna nem gondolni Évikére, vagy csak úgy, mint a bál előtt, mint régen. Nem lehetett. Ott égett az arcán a haldokló idealizmus szégyenpirja. Valami úgy fájt benne. Mintha régi álmok eltemetett bánata támadt volna fel. De a hideg szellő átédzte arcának pirját, lecsitította feldult lelkét, úgy, hogy megkeményített akarattal tért vissza a bálterembe.

Az éjféli szünet már elmúlt. A párok tangót lejtettek. Azelőtt kedvenc tánca volt. A lassú, fájó zene régi húrokat pengetett lelkében. Évikét kereste. A nyolcadikkossal táncolt. Ez kellemetlenül hatott.

— Hol volt ilyen sokáig?

— A fejem fájt, hát sétáltam egyet.

— Tudja milyen szerencsém van? nyertem egy doboz csokoládét a tombolán; majd ha leülünk, megkinálom magát is.

Viktor gyengéden szorította magához a lányt s míg lassan huzták a lépést, az hozzásimult egészen. Most már érezte végig a felhevült tüzes testet. A vére el kezdett forrni, az agyába tódult és már nem tudott magának parancsolni. Nem tudott uralkodni testén, ahogy a ruhán át érezte a lány izmainak játékát. Elfelejtett mindent, csak a pillanat mámorát itta fel testestől-lelkestől.

De valahol a lelke mélyén gyászosan érezte, hogy ma nagyon sokat veszített, ma számára meghalt a legkedvesebb, a tiszta, a szent Ideál. Hirtelen hervadt el, mint a délignyitító virág a déli nap hevé-

ben. Megérezett valamit: Baált a bálban. A Baált, mely ellen a próféták annyit harcoltak. Most üresnek, méltatlannak, kifosztottnak érezte magát. Meglátta, hogy Évike máshoz is olyan kedves, máshoz is olyan forrón simul. Kábultan, céltalanul keresett valamit. A fiukhoz nem tudott menni. Rendelt külön bort, nem üdítette. Tovább tovább. Kint találta magát a hűvös levegőn. Ugy fájt, úgy égett benne valami. Sokáig kószált a néma utakon. Cipője kopogása riadtan visszhangzott, mintha lázas szive dobogása lenne.

Ismét a konviktus előtt találta magát, valami húzta, húzta vissza. Bement. Sápadtan nézte egy sarokból a keringő párokat. Évike a gimnazistával keringőzött.

És a gimnazista gomblyukában ott égett a piros szekfű.

Molnár Pál,
theológus.

Tíz éves a Hegyaljai Erő cserkészcsapat.

Főiskolánk 134. sz. Hegyaljai Erő cserkészcsapata most ünnepli tíz éves fennállását. Bár e jubileum jelentőségben sokkal kisebb és méreteiben szerényebb a főiskolának nemrég lezajlott jubileumi ünnepségeinél, mégis meg kell állanunk egy pár percre ez évfordulónál is. Mert ez iskolai évben, szeptemberben mult tíz éve annak, hogy a mosolygó arcú, tisztult ifju életre törekvő, segítségére mindig kész, testileg erős, ügyes és edzett, nagykalapu cserkészfiu megjelent Patakon. — A cserkészlet számára Patak jó talajt jelentett. A pataki iskola szinmagyar, kálvinista ifjusága örömmel fogadta szívébe a tisztult életfelfogást, Isten és haza iránti komoly kötelességtudással élni akarást, emberbaráti szeretetet praktikus, hasznos ismereteket és egészséges erős testet jelentő eszméket, melyeket a cserkészlet hozott számára.

Hivatott vezetőket is küldött Isten a pataki cserkészeknek kezdetől fogva, leginkább a theológus ifjuság köréből. A munka eredményességének külső, látható bizonyítékai is voltak. Hogy csak néhány tényre szorítkozzam: a pataki iskola bibliaköri munkája — akkor még sok akadállyal és félreértéssel küzdve — cserkészcsapatunk köréből indult ki.

A fiuk által sok szeretettel és gondnal készített és összeállított tiszta magyar népművészeti berendezésü otthon ma is — ugyszólván — egyedülálló a magyar cserkészletben s egyik legnagyobb büszkeségünk. Trianon óta a magyar cserkészcsapatok közül elsőnek rendezett a csapat a Tátrába mozgó-lábort 1925-ben; a Nemzeti Nagytáborban 1926-ban Megyeren 7000 magyar cserkész között csapatunk derekasan megállotta helyét.

Isten iránti hálával szívünkben vallhatjuk, hogy csapatunk a magyar cserkészlet egyetemében, — melyet nemzetközi viszonylatban amugy is a komoly lelki alap jellemez, — annak elmélyültebb, komolyabb, lelkibb színezetü, gerincét képező csapataihoz tartozik. — Már csak e ténynél fogva sem látszik szükségtelennek, hogy csapatunk

tíz éves multjára egy pillantást vessünk. Csupán néhány adat ismeretetésére fogok szorítkozni.

A csapat alakult 1921 szeptemberében. — Tanárelnök volt az első évben tavaszig: Benke Béla; attól kezdve egész 1927-ig Hallgató Sándor; 1927—28-ban Szathmáry Lajos. Az első parancsnok Vincze Károly IV. é. th. volt. Az alakuláskor vezetők voltak: segédtsízt Szabó Zoltán; őrsvezetők: Benke József, Ujszászy Kálmán, Zsiros József theologusok. Tábor Telkibánya mellett volt jul. 5—15-ig

Következő (1922—23) isk. évben már két raja van a csapatnak; azóta állandóan két—három rajjal; 1929—30. óta külön kiscserkész, vagy apród rajjal is dolgozik a csapat.

Tisztek és segédtsíztetek voltak a csapatnál azóta: Szabó Zoltán, Zsiros József, Ujszászy Kálmán, Benke Kálmán, R. Eötvös Sándor, Szathmáry Lajos, Majoros István, Kalmár Lajos, Egressy Lajos, Fodor Lajos, Harsányi László, Nagy Lóránd, Pusztay Sándor, kik közül az öt utolsó most is a csapat kötelékébe tartozik

A csapat eddigi nagytáborai; Telkibányán kívül: 1923. Derenk (parnok: Szabó Zoltán); 1925. Göd (parnok: Újszászy Kálmán); 1926. próbatábor az Óbodrognál, Nemzeti Nagytábor, melyen a csapat úgy az egyéni kötelező, őrsi kötelező, mint a nem kötelező versenyekben igen szép eredményeket ért el (parnok: Újszászy Kálmán); 1927. Erdőhorváti (parnok: Benke Kálmán); 1928. Bakonyi mozgótábor, balatonszárszói pihenő tábor (parnok: Szathmáry Lajos); 1929. Perkapu (parnok: Szabó K.); 1931. Tiszafüred (parnok: Szabó K.); 1931. Balatonlelle (parnok: Szabó K.); Egyéb táborok: 1924. tátrai mozgótábor (parnok: Újszászy Kálmán); 1928. télitábor Füzérkomlóson (Szathmáry L.); 1929. télitábor ugyanott (Szabó K.); 1929. pünkösdi lchthip-tábor az ország összes protestáns cserkészcsapatai részvételével Isaszeg mellett (Szabó K.); 1930. mozgótábor a szüreti vakációban a Hegyközben; 1930. vízi mozgótábor Sárospatak—Tiszafüred útvonalon (Szabó K.); 1931. télitábor Középhután (Szabó K.); 1931. balatoni mozgótábor.

Azért soroltam fel a táborokat, mivel a cserkészcsapat életének legfontosabb, legeseményesebb és legértékesebb részei mindig a táborok, hol a cserkész törvények életre váltására a legjobb alkalom és legtöbb lehetőség nyílik, másfelől, melyek a honismeret és egészséges élet nagyszerű alkalmai.

Persze a csapat évközben is mindig intenzív életet élt, erről tettek tanulságot mindig az ünnepélyek, ünnepélyeken való szereplések — külsőleg — fel nem mérhető azonban az a lelki nyereség, amit az állandó cserkészközösségben, az élet szépségei, lelki és testi tisztasága iránt lelkesedve állandó elmélyült és mégis mindig vidám cserkészmunka közben nyert és nyerhet a csapat bármelyik cserkésztagja.

Épen ezért nem is lehet híven beszámolni a csapat 10 éves multjáról sem. De így is van ez jól. Addig teljesíti és fogja teljesíteni a cserkészet kimutathatatlan, de mégis mérhetetlenül fontos és áldásos hivatását nemzetünk és iskolánk ifjúsága közében, míg ez a munka önzetlen, lélekből fakadó és külső, látható elismerést nem kívánó marad.

Befejezésül hadd mondjam el múltévi, balatonlellei nagyáborunk egyik epizódját.

Éjjel 12 óra után arra ébredék, hogy a sátorrudak és a ponyva szörnnyen recseg-ropog, összedőléssel, illetve elrepüléssel fenyeget az egész sátor, tele vagyok homokkal, nem csak a takarómon, de arcomon is ujjnyi vastagon Rögtön tudtam megjött a balatoni vihar! Nosza munkára! Mert ilyenkor egy-két sátor elrepülése nem ritka dolog, mint már egy másik áborom alatt ezt tapasztaltam. Magam mellé vettem az öröket, meg egy két vállalkozó nagyobb fiút s tönkölővel, zsinetekkel, kötelekkel erősítettük a sátrakat s közben gyönyörködtünk a nagyszerű, fenséges balatoni viharban.

Valahogy úgy érzem, hogy a viharral dacoló és szembeszálló, őrhelyén becsülettel kitaró és az elemek vad pusztításával szemben kis cserkészállamát és cserkésztestvéreit védelmező cserkészfiú szimbolizálhatja azt a munkát, melyet — minden jókedve, játéka mellett, sőt talán épen így értékesebben — a csapat eddig is kifejtett és hitem szerint ezután még fokozottabban kifejteti fog azzal, hogy tagjait felelősségteljes kötelességtudásra neveli önmagukkal, társadalmukkal és hazájukkal szemben, hogy felnöve épen olyan kitarással és odaadással lehessenek a hazának hasznos polgárai, mint voltak a balatonlellei cserkészállamnak viharban is éber és munkás őrei.

Hiszem, hogy amint 10 éven át megsegítette Isten a csapatot e munkájában — Ő erőt és kitarást fog adni további munkájához is, mert Őt kell, hogy Vezéréül és Királyául tekintse a csapat minden tagja, úgy lesz munkája mindig „jó munka“!

Hirek.

Helyreigazítás. Februári számunkban közölt „Boldogságok“ c. novellában a 95. oldal IV. részének 4. sorában a rádió szó helyett *gramafon* olvasandó.

Előfizetési felhívás. Mélyen tisztelt Magyar Olvasóközönség! Kedves Testvéreim! Fájdalomtól terhes lélekkel jövök Hozzátok kollusszegényen, hogy támogatástokat kérjem magyarsors-bánatot, háborúútálatot és mélységes krisztusságot síró verskötetem kiadáshoz. Bodrogeköről szakadt húsz éves lelkem titáni fájdalmát pártolástokban reménykedve, kollussá semmizett Testvéreim, Hozzátok sírom. Novellás kötetem előakkordja ez, „*Jaj! Atyám, a*

Jövő“ c., füzve, elsőrendű kiállításban megjelenő verskötet. Ára 1 pengő (70—72 oldal.) A pénz címemre küldendő: Bodnár István, Sárospatak, Tanítóképző. (Előfizetés és jelentkezés április 15-ig.) Támogatását kedves Testvéreimnek megköszönve, maradok Sárospatak, 1932. márc. 10. testvéri szeretettel *Bodnár István* tanítónövendék.

Még mindig lehet jelentkezni A Soli Deo Gloria Szövetség velencei tanulmányutjára. Március 24—30. 118 P. részvételi díjért megtekintik a résztvevők *Triesiet, Pólát, Zág-rábot, Quarnerot, Lauránát, Abá-ziát, Voloscát és Velencét.* Jelentkezési határidő március 12, Utle-

vél és 20 P. egyidejű beküldésével. Vidéki csoportokat, leányegyesületeket, ifjúsági alakulatokat együttesen is elfogadunk jelentkezésnél. Részletes programot kérésre küld a Soli Deo Gloria Szövetség titkársága. Budapest, IV. Múzeum körut 37. II.

Minden diáknak figyelmébe ajánljuk a „Középiszkolás Református Diákmozgalom“ c. ujságot. Előfizetési ára félévre 60 fill. Az olcsó és tartalmas diáklap nem hiányozhat a diák asztaláról.

A pataki diákból sohasem hiányzott az irodalmi véna, nem csak a „nagyok“ *Ifjúsági Közlelőny* e tanúsítja ezt hanem a „kicsik“ működése is. 1927/28-ban fogta magát az V. osztály s kiadott egy lapot „A Diák“ címmel. Azonban rövid idő múltán megszűnt, de 1930/31-ben újra feltámadt s most már a IV-sek szerkesztik mint „Új Diák“ ot. Komoly és vidám elbeszélések teszik szinessé, kedvessé és tartalmassá ezt a litog-

rafált ujságot, sőt még folytatásos regényt is közöl „A csodarepülő“ címen. Hírek, sport és rejtvény rovat egészíti ki a komolyan és ügyesen szerkesztett lapot. Hisszük hogy ez az a gárda, amelyből kifognak kerülni a „Közlelőny“ szerkesztői is Addig is fiuk, dolgozatok tovább becsülettel, mi érdeklődve figyeltink titeket, s ajánljuk mások figyelmébe is az új diákok „Új Diák“-ját.

Dobozy István úri fodrász és borbély tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra a diákságot 20-30%-os kedvezményben részesíti.

A nancy-i egyetem (Nancy Franciaország) kedvezményes előnyben részesíti az idegen tanulókat. Pensiót tart fenn a lányok számára és a relatiót biztosít francia családokkal. Előadások novembertől június végéig. Tudósítás, felvilágosítás és jelentkezés végett írni lehet a következő címre: *L' Office de Renseignements de l' Université, 13, Place Carnol. Nancy*

Szerkesztői üzenetek.

B. I Verseid vesztettek a régi erejükből. Új gondolatot vigyél bele, — mert az a formávali kizsákdésedet is elmulasztja. Szóval a régiek nyomán ujjat

B. J. bátyáknak szeretettel üzenjük, hogy köszöntjük a reánk gondolást, — de lapunk olyan novellát, mi már valahol nyomtatásban megjelent, — nem közölhet, — ugy nagyon kerünk ujjat Igaz szeretettel küldjük üdvözlétünket —

Sok kislánynak üzenjük a márc. 15 igen jó volt, — s kár, hogy az a sok kislány mind otthon maradt. Mi jól mulattunk.

Fodrász-

és borbélymunkák legpontosabban eszközöltetnek

Sárospatak.

☪ a Patakaközben. ☪

Dobozy István

a diákság felkarolt borbély és fodrászmesterének modern műtermében.